

Un accident laboral mortal i una escena de dolor innecessària al “Telenotícies vespre”, de TV3

Una de les qüestions més difícils de valorar en el periodisme de televisió és com s'ha d'informar d'un fet en el qual intervé el patiment de les persones sense fer un ús indegut del dolor. Cal anar amb molt de compte per oferir als espectadors la informació a la qual tenen dret i vigilar de no ferir la seva sensibilitat amb una recreació indegut en les escenes de dolor i fent una intromissió innecessària en la intimitat de les víctimes.

El Defensor de l'Audiència va haver d'afrontar aquest dilema quan un espectador va presentar una protesta, arran de l'emissió d'una notícia al “Telenotícies vespre”, de TV3, el 16 de desembre del 2008, sobre un accident laboral en un hotel de Cala Rajada, a Mallorca, en el qual van morir quatre treballadors.

L'espectador feia unes consideracions dignes de ser tingudes molt en compte:

“Barrejat amb la informació s'ha fet un acte tan innecessari des del punt de vista informatiu com impropï d'una televisió pública: en un moment de la notícia amb la càmera s'ha fet un zoom per mostrar-nos sense embuts com els familiars de les víctimes rebien en directe la notícia de la mort dels seus éssers estimats, i no només això, sinó que la veu en off de la corresponsal deia que ‘els plors dels familiars es podien sentir des de...’, mentre, evidentment, vèiem persones plorant desfetes de dolor.”

Aquests arguments encaraven directament els professionals de TV3 amb una qüestió deontològica fonamental. Per aquest motiu, el Defensor de l'Audiència va demanar explicacions als responsables dels serveis informatius de la televisió i va contrastar-ho tot plegat amb els Principis d'Actuació dels mitjans de la CCMA. Tot seguir reproduïm la resolució que va emetre.

* * *

En primer lloc, gràcies per adreçar-se a aquest Servei d'Atenció. A l'octubre passat, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals va posar en marxa la figura del Defensor de l'Audiència, que represento, encarregat d'atendre casos com el que exposa. En la seva queixa comenta: "he pogut contemplar amb estupor el tractament que s'ha donat a la notícia de la mort de quatre treballadors en l'esfondrament d'un hotel que estava en obres. [...] En un moment de la notícia amb la càmera s'ha fet un zoom per mostrar-nos sense embuts com els familiars de les víctimes rebien en directe la notícia de la mort dels seus éssers estimats, i no només això, sinó que la veu en off de la corresponent deia que 'els plors dels familiars es podien sentir des de...', mentre, evidentment, vèiem persones plorant desfetes de dolor".

Després d'analitzar les imatges en qüestió, he comentat el tema amb els responsables dels Serveis Informatius. La imatge dels familiars i el plor que s'hi sent, amb el comentari posterior que hi fa referència, són sobrers i no aporten informació rellevant. La notícia, elaborada per la corresponent de TV3 a les Illes Balears, va arribar a la redacció del "TN Vespre" just tres minuts abans de l'inici de l'emissió, sense temps per a la corresponent revisió i reedició. Sovint, quan es va apressat, no tots els actors que intervenen en el procés d'elaboració tenen prou cura. Un cop fet el muntatge de les imatges es confegeix el text i tot seguit s'envia a emissió sense un visionat reflexiu. Aquestes urgències no justifiquen el fet, però l'expliquen en gran mesura.

Sovint s'incorporen imatges de familiars i persones afectades per les tragèdies per donar una dimensió més real i humana dels fets i de com les conseqüències afecten moltes persones. En aquest punt, els mitjans de la Corporació han de ser molt curosos i així ho demanen els Principis d'Actuació dels mitjans de la CCMA, quan, en el punt 3.5.2, dedicat a "Les tragèdies i gran catàstrofes", diuen: "En tots el casos, però, hi ha elements comuns: unes víctimes i uns familiars directament afectats per la tragèdia. El dolor i el patiment és un sentiment profund, íntim, i que, per tant, forma part de la privadesa de les persones". I afegeixen: "Cal evitar recrear-se (visualment i de paraula) en les escenes de dolor i de patiment de les víctimes de la tragèdia".

Tot i que el cas que ens ocupa entenc que no arriba a la recreació morbosa, atès que la seva durada és mínima i no se'n fa un ús reiterat, sí que és sobrer i no ens aporta informació fonamental per

entendre el succés.

Televisió de Catalunya ha intenta ser especialment curosa en el tractament d'aquestes informacions, cosa que avalen els estudis fets pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Tot i així cal estar atent i millorar constantment per oferir la informació de la manera més cuidada possible.

Els responsables dels serveis informatius de Televisió de Catalunya em demanen que li traslladi les seves excuses, cosa que faig a través d'aquest escrit i que espero que accepti.

Estic a la seva disposició i li agraeixo la seva queixa, que ens ajuda a millorar.

Cordialment,

Carles Pérez i Jaumira
Defensor de l'Audiència

> CATEGORIA: Tragèdies i catàstrofes